Svenska fjällrävsprojektet 2025 – årsrapport

Johan Wallén, Anders Angerbjörn, Julie Bommerlund, Christopher A. Cockerill, Karin Norén

Zoologiska institutionen, Stockholms universitet, Sverige

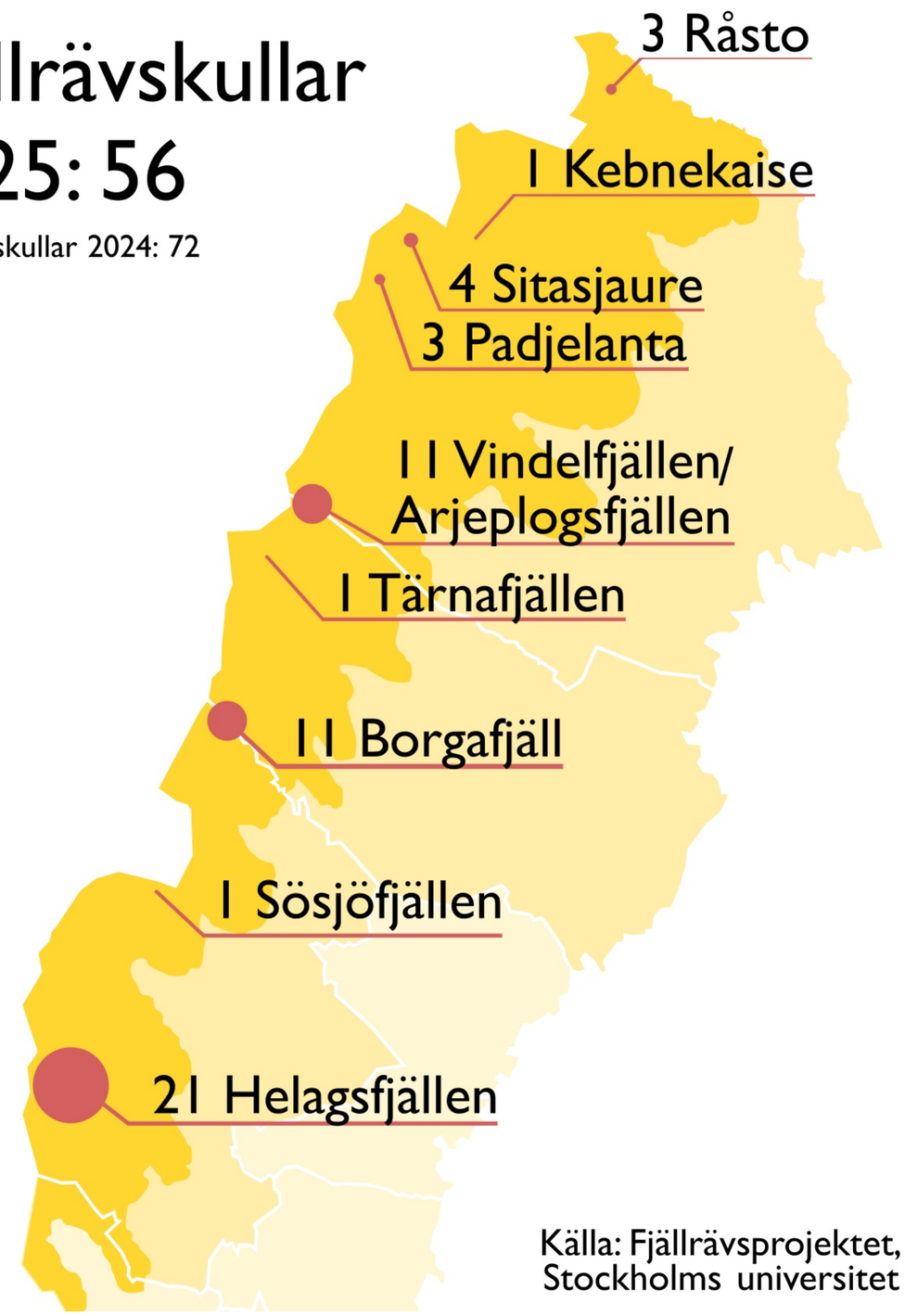
Stockholms universitet

Vit fjällrävsvalp. Foto: Svenska fjällrävsprojektet, Rasmus Törnqvist

Fjällrävskullar 2025: 56

Fjällrävskullar 2024: 72

Källa: Fjällrävsprojektet, Stockholms universitet

BAKGRUND
Fjällräven var tidigare en vanlig art på den skandinaviska tundran, men under 1800-talet decimerades populationen kraftigt till följd av intensiv pälsjakt. Fjällräven fridlystes i Sverige år 1928, men trots detta återhämtade sig populationen aldrig och förblev mycket liten. I slutet av 1990-talet återstod endast 40–60 individer i hela Skandinavien. De främsta hoten mot populationen är oregelbunden tillgång på bytesdjur och ökad förekomst av rödräv, men även fragmentering, inavel och återkommande sjukdomsutbrott.

Genom effektiva bevarandeåtgärder sedan början av 2000-talet har populationen ökat, men är fortfarande hotad och utsatt för flera utmaningar. Svenska Fjällrävsprojektet bedriver årlig övervakning för att följa populationens utveckling och samla in data om fjällrävens ekologi och genetik. Detta möjliggör utvärdering av bevarandeåtgärder och bidrar till ökad kunskap om fjällrävens biologi.

SAMARBETEN
Förutom våra större forskningsanslag samarbetar vi med ett stort antal organisationer, varav WWF och Fjällräven AB, har varit bidragsgivare under hela projektets 40-åriga historia.

Under åren har även många andra samarbeten spelat en avgörande roll. Utöver WWF och Fjällräven AB samarbetar vi idag med Skansen, Borås Djurpark, de tre länsstyrelserna i de områden där fjällräv förekommer, Gunnar Olsson Foto samt ett stort antal mindre stödgivare genom föreningen Fjällrävens vänner.

Dessa samarbetspartners har genom generösa bidrag möjliggjort finansiering av utrustning, fältarbete, personalkostnader, forskningsprojekt och andra viktiga delar av verksamheten.

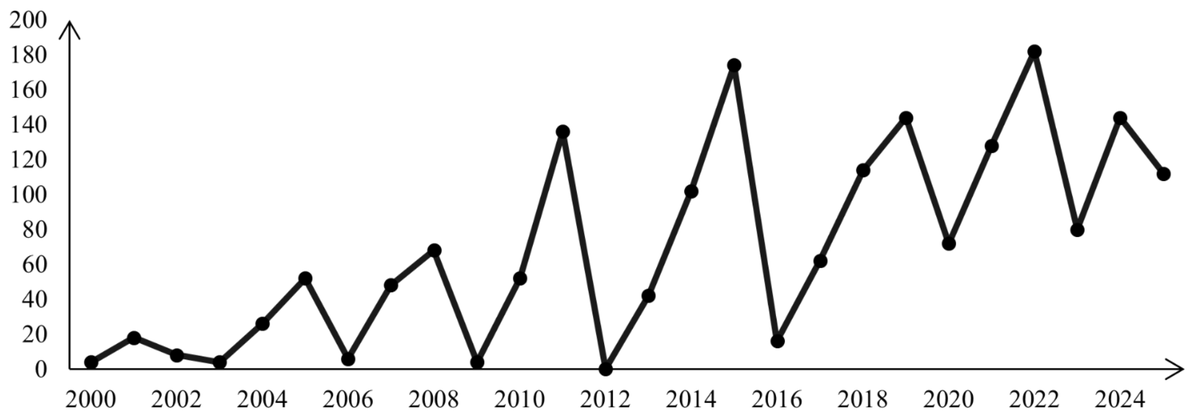
TEAMET
Projektgruppen inom Svenska fjällrävsprojektet består av två seniora forskare, en projektkoordinator, en postdoktor, två doktorander och två masterstudenter. Under 2025 genomfördes dessutom ytterligare ett masterarbete inom projektet.

Fältarbetet under 2025 genomfördes av projektets personal tillsammans med 36 volontärer från 15 länder. Volontärerna deltog i fältarbetet i genomsnitt 14,7 dagar och tillryggalade sammanlagt cirka 3 950 km till fots.

RESULTAT
I Sverige, Norge och Finland registrerades totalt 97 fjällrävskullar under 2025, och populationen uppskattades till 526 vuxna individer. I Sverige dokumenterades 56 kullar, vilket är en minskning jämfört med 2024 (72 kullar), till stor del förklarad av lägre tillgång på bytesdjur, särskilt smågnagare. Reproduktionen var fortsatt relativt god i Jämtlands län, medan den lägsta produktiviteten observerades i de mellersta delpopulationerna, där bytesdjursförekomsten var som lägst. I kontrast till detta uppvisade delpopulationen i Borgafjäll, som tidigare påverkats av upprepade utbrott av rävskabb, stora kullstorlekar med upp till 11 valpar per kull.

Under 2025 observerades 158 vuxna fjällrävar och 236 valpar. I områden med mer intensiv övervakning öronmärktes och provtogs 74 individer för genetiska analyser, och fem vuxna fjällrävar utrustades med GPS-halsband för att studera rörelsemönster och kontakt mellan delpopulationer.

Smågnagarfångst (3 000 fällnätter fördelade på 13 områden) bekräftade låg smågnagartillgång, med bland annat endast tre registrerade fjällämlar. Bland övriga intressanta observationer i fält noterades järv, rovfåglar, fjällabb, korp, ripa samt fem kringvandrande fjällrävar. Dessa observationer ger oss en bredare status för tundraekosystemet.

Reproducerande fjällrävar i Sverige 2000-2025. Källa: Svenska fjällrävsprojektet, Stockholms universitet

VETENSKAPLIGA PRESTATIONER
En licentiatavhandling, ett masterarbete och tre vetenskapliga artiklar rörande fjällräv

KONFERENSER
Den nionde Europeiska däggdjurskongressen i Patras, Grekland (fem föredrag)
Den sjunde Internationella fjällrävskonferensen i Churchill, Manitoba, Kanada (fem föredrag)

ANNAN INFORMATIONSSPRIDNING/KOMMUNIKATION
Naturhistoriska riksmuseet (Stockholm), WWF (Solna), Svenskt fjällrävsseminarium och symposium (Skansen), KORA – Carnivore Ecology and Wildlife Management (online), Fjällräven Classic (Kiruna)

SKANSEN

BORÅS DJURPARK

Instagram: @fjallravsprojektet
Facebook: https://www.facebook.com/arcticfoxproject/
Bluesky: @fjallravsprojektet.bsky.social
X: @fjllrvsprjkt
LinkedIn: swedish-arctic-fox-project
Webbsida: su.se/forskning/forskningskatalog/forskargrupper/4/svenska-fjallravsprojektet

SVENSKA FJÄLLRÄVSPROJEKTET
SWEDISH ARCTIC FOX PROJECT